

VROEGER EN NU – Erfgoedleerlijn Ede

OP BEZOEK!
DE HESSENWEGEN IN
MUSEUM LUNTEREN

Bezoek met uw klas Museum Lunteren en sluit aan op de het
thema archeologie. *groep 5 en 6*

INHOUD HANDLEIDING

○	Praktische informatie	1
	• LESKIST DE HESSENWEGEN	1
	Aansluiting erfgoedleerlijn	1
	De Museumregels	1
	• ACHTERGRONDINFORMATIE MUSEUM LUNTEREN	2
	Project de Hessenwegen	
○	De lessen	3
	• IN DE KLAS - DE VOORBEREIDING	3
	Opbouw	3
	• OP BEZOEK! - bij Museum Lunteren	5
	Inhoud museumbezoek	5
	• IN DE KLAS - de afsluiting	6
●	Contact & Colofon	7

Interactieve handleiding

Deze handleiding is interactief en wordt bij voorkeur online gebruikt. Mocht u een geprint exemplaar hebben, bezoek dan edetoenennu.nl voor de digitale versie. U kunt dan vanuit deze handleiding doorklikken naar websites met aanvullende informatie. Deze zijn naar eigen inzicht te gebruiken bij de behandeling van het thema monumenten in de klas.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Bij deze docentenhandleiding hoort de leskist **DE HESSENWEGEN** van Museum Lunteren.

Deze leskist kunt u gebruiken ter voorbereiding en uitbreiding van uw bezoek met uw klas aan Museum Lunteren. Hoe u de leskist kunt gebruiken in de klas wordt in deze handleiding beschreven. Maar voel u vrij om het op uw eigen manier te doen. De kern is dat de interesse en nieuwsgierigheid van de leerlingen wordt gewekt.

Controleert u na afloop de leskist op volledigheid? Gebruik daarvoor de inhoudslijst in de leskist.

LESKIST DE HESSENWEGEN

- *Doelgroep:* groep 5 en 6
- *Reserveren via:* (0318) 486 254

PLAN UW BEZOEK AAN MUSEUM LUNTEREN

- *Adres:* Dorpsstraat 55, 6741 AB Lunteren
- *Openingstijden:* In overleg.
- *Kosten:* Er zijn geen kosten verbonden aan museumbezoek door leerlingen uit de gemeente Ede onder de 18.

Aansluiting erfgoedleerlijn

Het educatieve programma **DE HESSENWEGEN** sluit aan op het thema archeologie. Het onderzoeken van sporen uit de geschiedenis in de eigen leefomgeving staat daarbij centraal. Maar ook binnen de muren van een museum leren leerlingen met erfgoed om te gaan.

In dialoog leren leerlingen respect te tonen voor elkaars mening.

De Museumregels

Ter voorbereiding op het bezoek naar Museum Lunteren kunt u de leerlingen vragen stellen over de betekenis van het begrip MUSEUM. Wat kan wel en wat kan niet tijdens zo'n bezoek?

Stel bijvoorbeeld eerst enkele vragen over musea:

- Waar denken jullie aan als je het woord "MUSEUM" hoort?
- Waarom vinden we het belangrijk dat er musea bestaan? (bewaren van het verleden en om er van te leren, het is een verzameling van kostbare voorwerpen).
- Als je zelf een museum zou mogen inrichten, waarover zou je dat dan doen?
- Ben je wel eens in Museum Lunteren geweest?

In een museum ben je op visite gedraag je dus als gast. De kostbare voorwerpen in het museum mogen niet beschadigd worden daarom zijn er regels gemaakt:

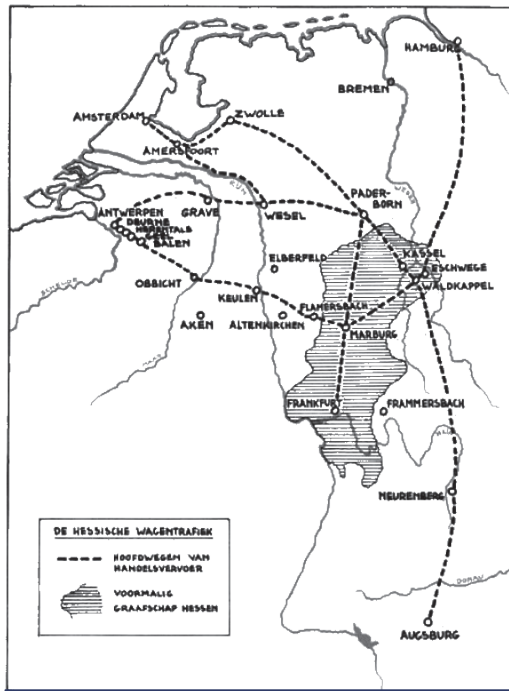
- Rustig lopen
- Kijken met je ogen en niet met je handen
- Blijf bij elkaar
- Luister goed naar de museummedewerkers en je leerkracht

Veel plezier gewenst in ons Museum Lunteren!

ACHTERGRONDINFORMATIE
 MUSEUM LUNTEREN
 PROJECT DE HESSENWEGEN

Het museum heeft dit project ontwikkeld om de leerlingen kennis te laten maken met de geschiedenis van de Hessenwegen, waarvan nog steeds sporen te zien zijn in de omgeving van Lunteren. Denk aan de Hessenweg bij de Goudsberg.

Met welk doel zijn deze wegen ontstaan en door wie en waarvoor werden zij gebruikt? In de 15^e en 16^e eeuw was er al een levendige handel tussen koopmannen uit verschillende steden. De voermannen die de goederen vervoerden kwamen voor een groot deel uit de graafschap Hessen in Duitsland. Met grote wagens gingen ze de steden af. In de omgeving van Lunteren loopt nog steeds een deel van deze weg met de naam 'Hessenweg', die van de Planken Wambuis via de Driesprong langs de Goudsberg, Meulunteren en Barneveld naar Amersfoort liep.

Kaart met Hessenwegen

DE VOORBEREIDING DE HESSENWEGEN

IN DE KLAS

*'Als je op deze weg staat kan
je je misschien wel voorstellen
hoe de Hessenwagens in de verte
vroeger aan kwamen rijden.'*

*'De waakhond blaft,
de bellen van de paarden
rinkelen en het knallen
van de zweep van de voerman
is duidelijk hoorbaar.'*

TIJD: ongeveer 30 minuten

WERKVORMEN:
gesprek, klassikaal

BENODIGDHEDEN:
leskist DE HESSENWEGEN van Museum Lunteren

Opbouw

- U vertelt aan de leerlingen dat zij binnenkort Museum Lunteren gaan bezoeken. U stelt eerst vragen over het museum in het algemeen, zoals: *Wie is er al eens in een museum geweest, waarvoor bestaat een museum, ben je al in Museum Oud Lunteren geweest... etc.* Lees ook de museumregels op bladzijde 1 van deze handleiding.
- Zonder dat u al aan de leerlingen verteld heeft waar het project over gaat, maakt u samen met de leerlingen de leskist open (dit om de nieuwsgierigheid te wekken voor het onderwerp).
- U stalt de inhoud uit op een tafel (de zakjes blijven nog dicht). U vraagt aan de leerlingen om te omschrijven wat zij zien en of zij een verband tussen de objecten kunnen leggen. Vervolgens leidt u de objecten in bij de leerlingen waarbij u het principe van vraag en antwoord hanteert.
- **1. U laat de foto van de Hessenweg op de Goudsberg zien om te bespreken.**
'Het is de afbeelding van de Goudsberg zoals die er voor 1972 uit heeft gezien: Een zandweg met diepe wagensporen. De vrachtwagen die er overheen rijdt vervoerde zand uit de Goudsberg voor de huizenbouw. Nu is de weg daar geasfalteerd. Heel lang geleden reden over die zelfde weg Hessenwagens uit Duitsland.'

- 2. U laat het wandobject zien.

‘Deze afbeelding hing boven de deur van de herbergen waar de Hessenwagens stopten. Het laat een Hessenwagen zien met paarden ervoor. De voermannen konden eten en slapen in de herberg en de paarden werden verzorgd.’

- 3. De zakjes: Wat vervoerden de Hessenwagens?

Om hier achter te komen laat u een leerling steeds een zakje open maken.

De leerling toont aan de andere leerlingen wat er in zit en vertelt over de inhoud, aangevuld met uw opmerkingen.

De voorwerpen in de zakjes zijn een voorbeeld van de producten die vervoerd werden: zilveren lepeltjes staan voor zilver, het porseleinen kopje met schotel staat voor aardewerk en keramiek (bijvoorbeeld uit China), de lapjes staan voor kostbaar textiel (denk aan de zijderoute), het zwartsel diende om kleding zwart te verven.

hessenweg in het Luntersche Buurtbosch

*Gevelsteen Hessenwaagen
Voormalige Hessenherberg in de Thomas a Kempisstraat in Zwolle.*

TIJD: 60 minuten

WERKVORMEN:
klassikaal, actief, receptief

BENODIGDHEDEN:
deel de klas voorafgaand aan het bezoek al in twee groepjes elk voorzien van een begeleider

Inhoud museumbezoek

Door het bezoek aan het museum maken de leerlingen kennis met het thema

DE HESSENWEGEN door middel van:

- Luisteren naar een verhaal van een verteller en kijken naar beeldend materiaal
- Met de helft van de groep kijken naar een film
- Met de helft van de groep vragen beantwoorden over het thema
- Reflecteren over het onderwerp

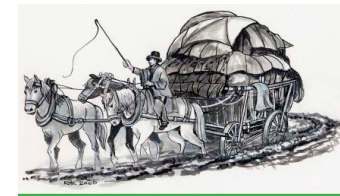
DE AFSLUITING DE HESSENWEGEN • IN DE KLAS

Tijdsduur: ongeveer 30 minuten, afhankelijk van de verwerkingswijze.

- Na afloop van het museumbezoek neemt de leerkracht de vragen van de leerlingen mee met een lijst met goede antwoorden.
In de klas worden de vragen besproken.
- Ook ontvangt de leerkracht het verhaal *Willem op weg naar Amersfoort*.
De vragen die hierin gesteld worden laten zien of de kinderen het thema begrepen hebben en of ze de overeenkomsten kunnen aantonen tussen vroeger en nu.
- De leerlingen schrijven een spannend verhaal over de Hessenwagen en de voerman.
- De leerlingen maken een tekening bij het verhaal.

*De oude Hessenweg op de Veluwe in 1925.
Foto: Jac. Gazenbeek*

*De Hessenvoerman zeulend met
z'n wagen door de karresporen.*

CONTACT

BEZOEK MUSEUM LUNTEREN

- *Bezoekadres:* Dorpsstraat 55, 6741 AB Lunteren
- *Telefoon:* (0318) 486 254
- *Website:* <https://museumlunteren.nl/>
- *Openingstijden:* In overleg.
- *Kosten:* Er zijn geen kosten verbonden aan museumbezoek door leerlingen in Ede onder de 18.